

ROMÂNIA LITERARĂ.

№ 12.

Assi.

20 Martie, 1855.

Приетини Ротънлор.

Кънд мѣтеа ши ѣ себоръла де се афъндъ ин хъла де сѣферинци, де пригонирѣ ши де палме Дамнезеешти че де кѣтева веакърѣ аѣ трекут ши тѣкѣ трекут пе каула ачестѣи неам Ротънл одиноаръ атѣт де маре ши пѣтерник, еа рѣтѣне инспѣимѣнтатъ ка ши кънд с'ар гѣси ла поарта каре дѣче ла лѣкашѣл вечѣничи. лор кѣнѣри, ши нѣ поате сѣ инделеагъ кѣм ачест неам аѣ рѣбдат кѣ вѣрѣвѣдѣе атѣте фѣртѣни грозае ши кѣм се маѣ афѣл тѣкѣ астѣзи пе пѣчиоаре! Нѣвѣлѣри де лимѣи стрѣине, рѣсвоаѣе крѣнѣде ши некѣрмате, импѣлѣри де тот соѣл, импѣлѣри фатале де корѣнѣе, пригонирѣ систематѣе, фокѣри, сѣчете, епидемѣи крѣде ши, маѣ прѣсѣс декѣт тоате, десѣинѣри кѣар интре фѣраци де ачелашѣи сѣнѣе ши нѣме, нимѣк нѣ ѣ-аѣ дѣнсит, нѣчѣ зна дѣнтре ачесте грозае рѣле нѣ аѣ инкѣнѣлѣрат пѣмѣнтѣл локѣит де Ротънл, инкѣт доѣт маѣи адеѣвѣрѣри се инфѣдѣшеазъ минтѣи оменешти ла привѣлѣштеа ачестѣи некѣрѣ таблоѣ де каламѣтѣци: чеа интѣи, кѣ мѣлѣт грѣшици аѣ фост Ротънл ин окѣи Дамнезеѣрѣи дакѣ, дѣнѣ атѣте веакърѣ, стрѣненѣци лор сѣнт тѣкѣ астѣел некѣнѣсѣци; чеа ал доѣле, кѣ Дамнезеѣрѣеа прѣрѣтеште зн маре виѣтор ачестѣи

неам стрѣкѣрат прин атѣте кѣнѣри, кѣчѣ фѣртѣнеле че ле маѣи лѣвескѣ фѣрѣнтеа мѣнѣци. лор челор маѣи иналѣци, ши черкѣри. ле че ле асѣре а соартеѣ лѣвескѣ сѣфѣлетеле че ле маѣи тарѣи.

Веакѣри интреѣи ачест неам Ротънл ашезат ла порѣдѣле рѣсѣрѣтѣлѣзи пе зн ѣерт каре, ин привѣрѣеа са топографѣкѣ, сеамѣнѣл кѣ о инсѣлѣл вѣтѣтѣ де вѣнтѣри ши де валѣри дѣн тоате пѣрѣдѣле, с'аѣ импѣротѣвит фѣртѣнелор ши аѣ исѣлѣт аши пѣстра мошѣа, саѣ маѣи вѣне зѣкънд, о парте дѣн мошѣе. Инкѣнѣлѣрат де маѣи пѣтерѣи, кѣспѣнс прѣтѣлѣнде де неамѣри стрѣине, Славѣи, Пѣрманѣи, Дѣнѣри ши Тѣрѣчѣ кѣ каре ел нѣ арѣ нѣчѣ о рѣдѣре, фѣинд де вѣдѣл латѣнѣл, Ротънѣл с'аѣ фѣкѣт пѣнте ши мѣнте ин мѣлѣкѣл грѣтѣци. лор прин каре с'аѣ стрѣкѣрат, ши аѣ сѣлѣпат дѣн ноѣан сѣлѣнтѣл о лор а наѣионалѣтѣци са. Ин зѣдар камѣионѣи Панславѣзмѣлѣ аѣ черкат кѣар прин актѣри офѣциале а интѣнека адеѣвѣрѣл! адеѣвѣрѣл е зн соаре лѣминѣс каре стрѣвате пѣтерник прин некѣрѣле минѣнѣнеѣ, фѣе ачѣеста кѣт де помѣоасѣ, ши ин сѣлѣрѣит Еврѣпа с'аѣ инкѣрѣдѣнѣат астѣзи нѣ нѣмаѣи де адеѣвѣрѣата ноастѣрѣ наѣионалѣтате дар ши кѣар де дрѣнтѣрѣле ноастѣрѣе политѣе.

Е мѣлѣт ачѣеста некѣрѣ поѣи ши мѣлѣт пе ва фѣи де фолѣс некѣрѣ асѣгѣрѣрѣеа виѣторѣлѣи ноастѣрѣ, кѣчѣ пѣн'акѣм некѣнѣрѣчѣрѣле Принѣципѣте. лор Дѣнѣрѣи с'аѣ тѣрас дѣн некѣнѣнѣнѣа марѣлор

пстери а Окцидентъли в привере историкъ, комерциалъ ши етнографикъ а ле ачестор Принципате. Пълъ акъм еле съ сокотиа клар де оамені еминенці ка о парте дин пѣмнтъл Имперіалъ Рѣсек, саъ ка о провинціе де рѣале Търчешті прекъм България.. etc, ши пѣдіні дин пѣвлічштій стрѣні пріченсеръ импортенда знеі Ромъніі вине организате в кѣмпна кестіеі Ориентъли.

Націле ачсана де вѣцъ латинъ аъ трѣт зп лънр шір де веакърі фъръ тѣкар а вѣса къ авеа клар пе марцінеа Евронеі, ла порціле ресърітълі, зече міліоане де фрадї, ши фър' а аззі гласъл сѣферінцілор лор; дар ачест глас аъ гъсіт в зилеле ноастре зп реснет в вимеле ъепероане а къдѣва оамені каре, къ зп къраціз вреднік де тоатъ рекъноштинца ноастрѣ, с'аъ фъкѣт апостоліі Ромъніеі.

Пнтре ачесті новлі кампюні а дрентърлор ши а націоналітѣдї ноастре сѣнт де в семнат:

1. Дл. St. Marc de Girardin каре ла 1836 аъ визитат Принципате.ле Дѣнтрѣі, ле-аъ студиат къ лъареа амінте знсї фїлософ ши аъ пѣблікат в жърналъ (Debats) маі мълте скрісорї асърпа стърѣі морале а провинцілор ноастре, асърпа релацилор. Посіеі къ еле, асърпа инфленгеі пстерлор Szzerane ши Протектрїде, асърпа регламентъліі органик, etc..

2. Дл. Felix Colson каре ла 1839 аъ пѣблікат зп волѣм де маре прец интїлат: De l'état présent et de l'avenir des Principautés de Moldavie et de Valachie, suivi des traités de la Turquie avec les Puissances Européennes et d'une Carte des pays Roumains. Ачест звраж есте чел маі апрѣдіат де політїчїі стрѣні, іар кът пентрѣ ної, Ромъніі, нъ трѣвзіе съ зїтѣм нїчї одатъ ачесте къвїнте прїн каре Дл. Колсон сѣършеште префаца кърдеі сале: „ În фада атѣтор змілірї ши атѣтор сѣферінці не-къноскъте Евронеі, конштіинца mea їмі їмпѣ-

не даторїа де а рѣдіка гласъл в фаворѣл Ромънілор!“

Дл. I. A. Vaillant, каре ла 1844 аъ скос ла лѣмінъ зп звраж маре в треї томърі. сѣв нѣме де: La Romanie ou histoire, langue, litterature, orographie, statistique des peuples de la langue d'or, Ardaliens, Valaques et Moldaves resumés sous le nom de Romans. — Дл. Balian аъ докѣт маі мълці ані ла Бѣксерешті знде аъ фъндат деосебїте школі, ши кънд с'аъ деспѣрѣт де Ромъні, еатъ къвїнтеле че ле-аъ адресат: Adio! фїдї ферїчїдї; редовъндїдї дїгнїтатеа ши вїртѣтеа воастрѣ антїкѣ; лѣкраці къ тодїі пентрѣ Патріе; пѣтръндеціз де сїмдїреа пстереі воастре, ши асфел вѣдї devenї іаръші о націе маре прекъм аъ фост стрѣмошіі вострї!“

Дл. H. Desprez каре ла 1848 аъ пѣблікат маі мълте артїколе їмпортанте в Revue des deux Mondes асърпа револуціеі Ромънілор ши асърпа дештентърѣі націоналітѣдїлор ориентале.

Дл. Arthur Baligot de Beynes, фъндаторъл жърналълі дин Константінополї. Прѣса де Ориенї, каре де ла 1848, в кърс де маі мълці ані, аъ сврїжїніт дрентърїле Ромънілор прїн челе маі в семнате газете дин Парїс.

Дл. А. Бїлок, фостъл Концъл-ъеперал а Франціеі в Принципате, каре неконтенїт аъ къѣтат а лѣміна оаменїі де стат а Франціеі, асърпа їнтерѣсрїлор Евронеі в провинціле ноастре ши асърпа ро.лѣлі че есте кїемат а цїзка неамъл Ромън в кестїа ориентълї. Дл. Бїлок с'аъ арѣтат неконтенїт звъл дин чеї маі фѣрвїндї прїетїні а Ромънілор, ши аъ авѣт мерїтъл а преведѣ клар де ла 1848 їнтѣмпльрїле політїче де асѣзї. Ел аъ пѣблікат зп алѣзм фоарте їнтерѣсант интїлат: Album Moldovallaque ши ілѣстрат къ десїнърї де Дл. Бѣкѣ.

Дл. Michelet, звъл дин чеї маі марї скріїторї а Франціеі, каре в волѣмъл сеъ: Légendes du Nord, ворѣшете де вїата Ромъніе къ тоатъ їндърѣеа знеї їнімі адънк сїмдїтоаре

ші къ tot entssiasmъ л зпхї mare poet. Дл. Michelet nsmentе деара noastrъ Italia orientалъ, шї ащ intist а гъчі кїар дїн поезїї ле сале поперале комоареле сщлетелхї Ромън.

Дл. Ubicini, авторъ л Skрисорїлор асщпра Търкїей, зн зврај де mare прецїн окїї тьтърор огменїлор де stat, шї директор знеї пьбликацїї че есзїн Парїс сзз titлъ л de Revue d'Orient. Дл. Ubicini с'ащ афлатїн Бхккреншїїн времеа револуцїей де ла 1848 шї, кьноскънд преа вїне церїле noastre, ащ скрис мълте артїколе прїн газетеїн фаворъ л дrentърїлор Ромънїлор.

Am їнченст ачeastъ ензмерадїе прїн Дл. Jirardin шї vom сфършї—о еаръшї прїн Дл. Jirardin, арътънд къ ачест їналт скрїїтор ащ пьбликат маї мълте артїколеїн Débats atїнгътоаре де Prїncїпate, де ла їнченстел комплїкърїлор де astъзї, шї, pentрх ка сз дїм о idee de sentimentїле Дл. de Jirardin їн прївїреа вїїторълхї церїлор noastre, eatъ че гъсім скрис де Длхї їн жрналъ л француз: Debats, дїн 18 Martїе 1855.

„Sїntem їнкредїнцадї къ позл конгрес де ла Вїена каре есте кїемат а адеце кїнзрїле де а да Оріентелхї пе лънгъ вїне-фачерїле пачей шї зн рецїм соцїал потрївїт къ чївїлїзациа Европей, ва лза їн mare вьгаре де seamъ дорїнциле Prїncїпateлор Дънърей. Нз пьтѣм шїї лъмърїт каре ва фї вїїторїл ачестор церї че ащ їн оріент ачeastшї позїцїе ка les Pays-bas їн окїдент шї каре, ка шї ачeste, тревъїе а фї декларате пьтре кїар де ла їнченст, дакъ Европа нз вроеште ка еле се слъжескъ де театр шї де прїчїнъ ресвоїелор; їнсз спертъм къ конгресъ л де ла Вїена, кънд а фї сз їее о хотърїре асщпра соартей Prїncїпateлор, нз ва тече къ vederea дреанта черере а Молдо-Валахїлор їн чееа че прївеште нацїоналїтатеа лор консфїндїт прїн векї трактатърї. Prїncїпateле ащ апърат неатърна-

пеа лор їмпротїва пьвълїрїлор Търчешї ла ал 15 шї 16 век, шї кънд еле с'ащ вьззт сїлїте а се їнкїна армелор Сзлтанїлор, кїар атънчї еле ащ фькът пе їнвїнгъторї ка се рекъноаскъ нацїоналїтатеа лор, прїїмїнд сззепанїтатеа їар нз цїсгъл ачестора. Артїколъ л дїн трактатъ л де ла 1392 їнтре Валахї шї Баїазїд I, рекъноаште Валахїей дrentъ л де а се гьверна прїн їншешї леїїле сале прекъм шї дрїтл де а фаче ресвоїс шї а їнкїеє паче; афарт де ачeastа, прїнцъ л Валахїей ащ пьстрат tot деазна пьтере де вїеацъ шї де moarte асщпра сзпешїлор сеї, чееа че есте зпъ л дїн атрївътърїле сззверанїтцїї. Артїколъ л 2 дїн ачелашї трактат їнкъвїнцезъ Валахїей зн дrent каре доведеште къ, фїїнд невоїцї а прїїмї сззепанїтатеа Сзлтанїлор, Воївозїї Валахїей се гїндїа шї ла соарта крештїнїлор дїн Оріент. „Тодї крештїнїї, зїче ачел артїкол, каре дъпъ че ор фї їмврьдїшат релїцїа лхї Махomed, вор тече дїн локърїле сзпесе Сзлтанълхї, їн Валахїа, шї се вор крештїнї дїн нощ, нз вор пьтѣ фї нїчї рекламацїї нїчї атакацїї. Ла 1860, дъпъ лзареа Konstantїнополълхї, зн нощ трактат есте їнкїеет їнтре Махomed II шї їнтре Валахїа. Ачест трактат рекъноаште асемїне дrentърї Валахїей.

„Неатърнареа шї ащonomia неапълхї Молдо-Валах este децї зн дrent векїс шї леїїїт. Ачест дrent ащ fost solemnел рекъноскът прїн артїколъ л 5 дїн трактатъ л де Andrianopol, шї негрешїт къ ва фї лзат їн seamъ де конгресъ л Вїеней.

„Патрїоцїї дїн Молдо-Валахїа авеа тоатъ дrentатеа де а се резъма пе ачеле трактатърї кънд, їн анъ л трукът, череа арме Търкїей шї Европей офїцерї pentрх ка сз се армезе їмпротїва армїїлор пьвълїтоаре а Росїей шї сз мсте театр л ресвоїелхї кїар їн сїнъ л Besарабїей. Еї вроїа сз пье їн лзкаре дrentъ л де а фаче ресвоїс пе каре нїчї трактатърїле де

ла 1392, ни́и ачеле де ла 1460 ши де ла 1512 нэ л'ащ констат. Поате къ дакъ ачестъ прозвнере ар фí фост приимитъ, есуе́дичия дин Крим нэ ар фí фост неапъратъ. Ачестъ слэжъ дин партеа Ромънилор ар фí интересат ма́и мълт Европа ла касса лор, къчí е́й ар фí конлэкрат де ла сине ла хотъри́еа соапте́й лор íн лок съ о аутенте ка акъм дин тълна стръинилор. Е́й ар фí дат де о парте полэл де немишкаре че лí се íмпъне тот деа́зна ши пентрэ каре, ма́и тързищ, лí се фаче недренте мълстръри. Четеск íнтр'о скрислоаре че ми-ащ тримис знэл дин че́й ма́и вредничí патриотъ ромъни: „Но́й, ромънии, авем дрентэл де а авеа о армíе национал. Ачест дрент ни́и ода́тъ нэ не-ащ фост констат пъл'акъм. Íнсь дин причина íнри́релор апъсътоаре а стръинилор, армíа поастрэ есте атъл де редссъ ши асфел де рълл организатъ, къ еа нэ ащ пълст слэжи пъл'акъш ла алта декът ка съ констате́зе дрентэл нострэ де а фí íнарма́щí ши де а фаче паче ши ресво́й.“

„Кестíа зне́й армíи ромънештí аре ма́и мълт íмпортендъ декът с'ар пълте сокотí; нэ íнсь íн привере къ еа ар пълте вре-ода́тъ съ се íмпортíеаскъ армíилор Ръсештí сащ алтор армíи вичíе. Принципалеле нэ сîнт íн старе де а авеа втеадъ декът, прекъм Белция ши Свигера, прин а́щиторъл зне́й не́стралитълдъ рекъноскътъ ши репекта́тъ де Европа. Къ тоате ачесте, де ши не́стралитатеа де каре ворвím ар фí супрíжнэл лор че ма́и не́терник, тотшí ар тревзí съ фíе репрезентатъ prin о пълтере мíлитаръ, прекъм еа есте репрезентатъ íн Белция ши íн Свигера, ши ачеста, нэ къ íдеяа тългълтоаре ка съ се лэвте íмпортíва спор вечíни преа не́терничí, дар пентрэ ка съ констате́зе кълка́реа привíлецирлор лор prin о апъраре де кътева зиле тълкар, ши пентрэ ка съ асигъре́зе бзна о́рíндълалъ дин лэзнтрэ а църе́й.

„Но́й кредем къ Франция ши Енра́йтера тре-

взие съ се íнтересе́зе фоарте мълт ла о́рганиза́реа зне́й армíи Ромънештí ши съ фаворезе ши съ супрíжне дрентърíле ши не́стралитатеа Принципалелор íн тоате приверíе.

„Е ма́ре кестíа фъндърей ачестор статспí каре прекъм ам сусс, сîнт мените а фí les Pays-Bas дин о́риент, ши нэ кред къ ва фí ма́и ршоаръ декът ащ фост фъндареа статспíлор Pays-Bas де ла анъс. Да́къ конгрессл Виене́й ва íзвѣтí, прекъм сперъл, а деслега пентрэ ресърит ачест проблем каре пентрэ анъс ащ цинът апроа́не де 300 аní де ресвоа́йе, ачеста ва фí знэл дин челе ма́и фърмоасе трисмъррí а дипломатíей ши зна дин челе ма́и ма́ри дове́зí де вёрсíндъ а чивíлизатíей модерне! etc.“

Мълдемítъ фíе дин партеа Ромънилор ачестор вредничí кампионí а Ромъние́й! Нэме́ле лор сîнт адълк съпате íн íнимеле поастре ши нэ се вор штерде ни́и ода́тъ, къчí íнима Ромънълэлí нэ е зíлтíе, ши еа пълстреазъ пентрэ вечíни́е сзвенíръл фачерлор де вине. Динтре тоате мисíе оменештí чеа ма́и новíлъ есте де а íтінде о тълнъ приетíнъ нацилор къзсте каре аспíръ а се рълдика íн пичоаре ши а лэа рíнд нинтре челе́лале на́щí ма́ри, глорíоасе ши не́терниче!

В. А.

Серíе де тоамнъ ла цъаръ.*

(срмаре.)

— Аша, момъле, кре́зí къ Ворни́еаса авеа дрентате де а хэлí литератсра ши де а цина къ тоате сîнт дърмате фíнд къ с'ащ приченст къ нэ ма́и есте ачеа шхърíндъ каре ащ фост пентрэ знíи ши адълл ка но́й де а се кíвернисí?

— Ба нэ; тълкар къ тоате с'ащ скíмват ши с'ащ сзъмнит къ чивíлизатíа Двоастръ, кънд тоате ар фí тревзít съ фíе ма́и ефíне.

— Зичí къ с'ащ сзъмнит тоате, момъле? íнсь

milii. Aşa, aşa, moşule!.. şi makar къ даї din кап, şi кіар кът ештї de пѣтрѣns de ideї invekite, нѣ поїї съ тѣ impotiveshї, pentрѣ къ нѣ treabѣe съ ne invinovѣeshї pe noi de nemѣldeміrea каре te аnаsѣ, pe noi каре sїntem în usterea vieцїї şi кіемацї а лѣкра, а пѣтїмі şi а мерѣе фѣрѣ реnаos pe калеа пропѣшіреї че ne-аѣ deskuї'о insаmї Pronia че-reaskѣ. (Мошнеарѣа офѣї din греѣ askѣлѣnнѣ.)

— Neodіxна каре іцї тѣлѣрѣ inima, мо-шѣле, о pot асемѣна къ simцїrea че о are зп пѣmїntean кънд іші skimѣъ gospodѣria pe алѣ мошіе; лѣънд зп лок ла каре ера de-prins, ел віне інтр'о касѣ поѣъ, некѣnosкѣтѣ, pe о мошіе маї ларгѣ, къ алте іndemѣнѣрї кареле нѣ se potрїvesкѣ къ челе че аѣ авѣт аnї інтрецї sѣѣ тѣнѣ, şi makar къ pe зпа şi pe алта se самѣъ tot зп соїѣ de пѣне, ії treabѣe време ка съ se депрїндѣ къ локѣл поѣ, şi, пѣнѣ атѣнче, ел цїпѣ de neказ. А-семїне şi Dta, архон nemѣldeмітѣле, нѣ поїї ка съ te депрїnzї къ gospodѣria поѣъ а тїм-пѣлѣї de фацѣ, şi вроешї а гѣсї вн kasa de astѣлї ларгѣ şi інкѣпѣтоаре іmпѣрѣїала лѣ-кашѣлѣ іngѣst de іерї, зnde шеънд къ непѣ-саре pe колѣарїл dtaле іцї nїка тоате sѣѣ тѣнѣ фѣрѣ ка съ te сколї de ne кѣлѣтк. “

Мошнеарѣа тѣ askѣла къ ironia вн окї şi къ зп zїmѣet de іndоїалѣ pe вѣзе. Шїрѣл і-deїlor меле şi а лор порнїре se фѣкѣсерѣ serioase; zїoa ера ploїasѣ; поanteа кѣзѣse şi лаповїца бѣтеа къ зрїе вн деамѣрїле сѣ-лонѣлѣї; аконерїmїntѣл kaseї se кѣлѣtїna de фѣртѣнѣ şi pessna de ѣemetеле vїntѣлѣї de поrd каре vїjїа mїn хорѣрїле zїdїреї. Nѣ тѣ simцїam nїчї еѣ destѣл de віне вн mїnѣтѣл de фацѣ, nїчї destѣл de конvїns, о мѣртѣрї-sesк, ка съ інтрѣ къ о маї іndѣплекѣтоаре елокѣенѣъ вн лѣутѣ къ зп аша іndѣрѣтнїк ре-преzentant а треkѣлѣлѣї, зп вѣтрїn pe а кѣрѣї mїnte сѣнѣтоасѣ şi фїреаскѣ аргѣmentеле ме-

le adsnate къ о skolastїkѣ sistemѣ кѣрѣеа ка ana de pe лїшїцѣ. Am черкат deчї а тѣ ко-борї de pe трївѣна serioasѣ de кампїon а пропѣшіреї şi а інтра вн кѣтмѣл маї vesel şi маї іnфлорїт а romanцѣлѣї; сѣрїnd dar de pe jїлѣл маѣ şi ourїndsmѣ къ брадеде крѣчїше dїnanteа вѣтрїnѣлѣї, і-am zїs kam dїn senїn: „Іsbїt'аї vre-odatѣ, мошѣле?“ Авїе іnst pos-tїѣ ачесте кѣвїnte şi se префѣкѣ pe лок іn-фѣдїшареа шатрарїлѣї. Фѣрѣ ка se'шї skim-ѣе pozїcїa, ironїkѣл zїmѣet че se цїзка pe вѣзеле лѣї se штерсе, сѣрїчїтѣрїле фѣдеї лѣї se netezїрѣ, фокѣл цївнѣдеї іnчепѣ а skїnteїe вн окїї seї, şi о перѣѣdare первоасѣ se арѣтѣ n toate mїшкѣрїле sale. Кїар метѣнїле че ле цїнеа de кіostek вн тѣнѣ, іnчепѣрѣ а se mїшка şi а desїna вн aer зп черк маї віѣ şi маї віѣ пѣнѣ кънд, лѣпѣдѣndѣле pe masѣ deodatѣ, ел se скѣлѣ drent pe nїчїoare ка зп іnѣр de 25 аnї, şi атѣнче іncelесеїѣ къ шатрарїлѣ авеа de гїnd сѣ vorѣeaskѣ de треkѣ-ѣл лѣї къ о neobїcїnsїтѣ вердеацѣ. Вѣзѣndѣл astѣел, къ капѣл plekat supre mїne şi къ тѣ-пеле adsnate ла snїnare, n'am пѣtst сѣ тѣ опреск de а гїndї ла fantasmеле лѣї Shakes-peare каре personїkѣ mѣstрїneа de кѣцет, şi тѣ кѣїam dїn сѣфлет de nesokotїta інтре-варе че фѣкѣsem вѣтрїnѣлѣї, кѣчї фїе-каре om поартѣ вн фѣндѣл іnmeї sale о таїнѣ пре каре нѣ е dat nїмѣрѣї ка съ о ресколеаскѣ!

— Хеї! кѣконашѣле, zїse шатрарїлѣ оф-тѣnd, греа vorѣѣ аї snѣs, dar нѣ m'аѣ сѣнѣ-пат.. Пѣsteаї шїї dta че кѣмплїтѣ асѣчере а-мїnte аї tpezїt вн mїne? „Ачест іnчепст тѣ пѣ-трѣnsе шїmї вѣдї лѣмѣрїт къ вѣтрїnѣл пѣстра tradїcїїле вѣнѣтѣдеї de іnїmѣ dїn векїme, şi къ, іnѣдсїtop pentрѣ грешалеле алтора, ел pentрѣ sine пѣстра аспїremeа şi тѣрїа мор-алїчешїlor прїncїпїї. Дѣнѣ о mїкѣ пазѣъ шатрарїлѣ адоїцї: „Дакъ am іsbїt?.. N'am fost şi еѣ тїнѣр?.. n'am fost вѣрѣvat şi еѣ?.. Nѣ

штіѣ кѣм їбїдї аслїзі не мода поѣ; дар вїд кѣ нѣ маї сїнт фемеї. Алтїмн, алтї обїчеїѣ. кѣм аї зїс; нѣ маї нѣ штіѣ каре ера маї бїн? Не кїнд штіѣ еѣ, фемеа їмї клїта де касѣ; акїм аѣ лепїдат еле тестемелї, кацїавеїка, їлїпанїл, гоподїрїа шї алте мїлте.. Аша, воїерїлє; шї де кїнд аѣ ешїт блонделє, хорботелє, капелелє де Вїена шї бопетелє де ла Лїнїка, гїзспїлє шї алте, аѣ прїнс шї еле ла фїмїрї, шї де атїлче аѣ їнченїт Стан шї Бран а ворбї де сперанцї националї, де чївїлїзацїа, де лїмінареа секїлїлї, де лїнї шї де стелє, їнтр'їн кївїнт, де вїсїрї дешепте; аѣ писат ана ка сѣ факї зїт, шї прїшескї кї сана де лемн кѣ нѣ і-аѣ лїмінат Дїмнезеї!.. О штіє бїата репосатї дакѣ ам їбїт, о штіє Сафта меа, Дзеї с'о аїбї їн вечїнїкї ферїчїре! кѣ ам трїїт о вїеацї дїлче їмпрезнї, дар ам їнченїт кѣ ваї шї амар їнсоцїреа ноастрї; кїте кїнїрї ам трас пїлї кїнд не-ам зїт! кїте їнтїмплїрї грозаве шї аїче шї аїзре ам сѣферїт!.. Кїнд їмї адїк амїнте, ве зї, шї акїм їмї саре їнїма 'н пент.

— Нѣ те сїпїра, мошїлє, нѣ те сїпїра; п'ам зїс'о кѣ рїятате. Нѣ ешїт каснїк ал пострї? нѣ м'аї нїрїат їн браде, архон шїтїрар? Еї п'ам зїлат че бїлїтате де фемее аѣ фост мама Сафта, кїм о нїмїам кїнд ерам копїл шї ї фїрам лїсѣ де кїтрї дїн камарї; дар штії преа бїне, мошїлє, кѣ де атїлче аѣ трекїт анї шї анї, зїн патїрар де веак поате; кѣ їн времеа ачєаста ам зїмїлат дїн цєарї їн цєарї...

— Дар тот аї венїт кѣ бїне, кїкопашїлє.— Зїкїнд ачєсте шїтїрарїлї шезї шї, плекїнд де маї мїлте орї капїл їнаїнте ка омїл че се пїтрїнде де зїн адевїр, адїоцї. — „М'аї лїсат рам верде зїкї шї м'аї гїсїт вреаскїрї зс-катї; кѣ тоате ачєсте кїнд гїндеск ла еа, ла драгостеа че не-аѣ зїтї, їарїшї шї їнверзеск ка отава дїлїт плоаїє; нѣ пот шедєа кѣ сїн-

це рече кїнд їмї адїк амїнте кїм м'ам дїс департе де цєара меа ка с'о кавї; кїм дїн чеа маї марє лене а порокїлї м'ам гїсїт їнтр'о зї арїнкат фїрї їсїтї, фїрї спїїїн, їн валїрїлє амаре а лє непорочїреї шї не стїлїчїлє їлєї. “

Їмї венїсерї лакрїмї їн окї кїчї гласїл бїтрїнїлї тремїра кѣ о сїмпатїкї ресїнаре.

— Кїм де нѣ мї-аї снїс нїчї одатї, мошїлє, нїмїкї де тоате їнтїмплїрїлє дїале? Еї м'ам трезїт їн браделє дїале шї кредеам кѣ ваїї дїнїт де каса ноастрї дїн пїрїндї їн пїрїндї.

— Ба нѣ, ба нѣ; нѣ маї еї ам венїт кѣ пїрїнтелє дїале дїн Царїград зїнде мї гїсїсе дїлї рїтїчїт!.. Ве зї, кїкопашїлє, їн времеа де атїлчї нѣ ера бїне де трїїт їн цєара де цїос, кїнд ера Енїчерїї ла четїцї шї Татарїї їн коастелє ноастре. Галацїл, Хотїнїл, Кїлїа, Ісмаїлїл ера плїне де греї позрї, шї кїм се рїдїка зїн вїнтїшор, фїртїна венїа кѣ зрїїе несте пої. Еї сїнї Ковїрїлїан прекїм шї Сафта меа ера Текїчїанкї. Тїрчїї не атїлчї нѣ пїрїта фес, шї дакї їл пїрїта, їл пїнеа прекїм пїне ротїнїл кїчїїла кїнд е кѣ кїеф, кам не зрїке. Еї нѣ штієа де фїка Бїмбашїлор шї пентрї ачєеа ера шї маї марє фїкї їнтрє оаменї. Нѣ штієа зїоа де їлєа че о вїдєа ноантеа.

Їмї дедасем тоатї лїаре-амїнтеа ла ворбелє бїтрїнїлї пентрї ка сѣ нѣ перд нїчї зїн кївїнт шї, вїоїнд сѣї даї маї бїлї апї ла моарї, зїплїзїлї зїмїелє ноастре пїхїрелє шї пїрїїнд ал меї ла гїрї, зїсїсї: „Сѣ трїїешї архон шїтїрар, шї бїата рїносата дїале!.. Времеа естє зрїїтї, сеара лїнїгї, треабї н'авем; тот аї сѣ мїї ла мїне... Пїстїм дар сѣ маї бем зїн пїхар, доїѣ, де вїн. Нѣ те рїшїна кѣ вїнїл оцелеште їнїма шї деслєагї лїмба. Спїнемї, мошїлє, кїте аї сѣферїт пїлї кїнд аї лїсат не мама Сафта, кѣ таре фак хаз де їсторїї оменїшї кїнд сїнїт адевїрїте саї ре-

zъмате тѣкар пе о патимъ серіоасъ, пе о сим-
пире віе каре поате аџіста ініма омѣлѣ іп
лѣпта че аре кѣ фелѣрптеле іптъмплѣрї а ле
віедїї. Sіnt сігѣр кѣ аї лѣутат віне шї ка зп
ромѣн верде пѣпъ а пѣ сѣвѣршї іпсоџїреа.
Dар snenemї toate de ла іпченст шї фїї сігѣр
кѣ те-оїѣ аскѣла кѣ амѣндоѣъ зрекїле шї дїп
тоатѣ ініма.

— Пот ворбі де тоате ка зп ом, дар нѣ бат
зшор кѣ лімба челе че прївескѣ кѣзѣторїа mea
шї грелеле імуреџїзрѣрї іп каре м'ам афлат
їп тїнередїле меле; челе че ам де snss sїnt
аша де nepotrїvїte кѣ челе че vedem astѣзї
кѣ аї сѣ гїндешї кѣ, vorbind de Молдова,
am сѣ те dѣк іп алѣ деарѣ іар нѣ іп дїпх-
тѣл Ковѣрлѣлѣлї. шї кїар ла малѣл Прѣтѣлѣлї зп-
де м'ам нѣзкѣт. Dакъ вроешї, ц'оїѣ snzne toate
de ла іпченст; аpїndeuї dar чїзѣкѣл; сѣ пѣп
шї еѣ доѣъ лемне іп фок, шї пе зрмѣ воїѣ
їпчене халїмаоа mea дїп времеа тpekѣтѣ...
Ѣрїтѣ шї поганѣ време аѣ маї фост!.. “

Аша омѣл се гѣсеште де мѣлте орї іп кон-
традїкџїе кѣ сїне іпсѣшї!.. фїлософїчеле ме-
ле аргѣmente ле вѣзѣїѣ respїnse; елокѣенџа
mea о келѣїsem де џеаѣа кѣзѣтѣнд а конвїн-
џе шатрарїѣл де протїа че аре тїанѣл де фа-
џѣ асѣпра тpekѣтѣлѣлї, кѣчї о сіпгѣрѣ віе адѣ-
чере амїнте дїп вісаџа лѣлї л'аѣ адѣс фѣрѣ воїе
а калїфїка де време зрїтѣ шї поганѣ, епоха
чеа слѣвїтѣ шї мѣлт јлїтѣ де дѣпсѣл... Омѣ-
ле, омѣле! че фїпџѣ познашѣ ешїтѣ тѣ! Кѣнд
sїпџешї невоеа ла шїеле шї кѣнд те дѣ пе-
казѣла dea-тѣмѣа де пе недесталѣл мѣндрїеї
тале, атѣпчї нѣ маї іпџелеџї де кѣвїнт чї де
фрїкѣ! — Dар сѣ пе іптоарчем ла історїа ша-
трарїѣлѣлї...

(ва зрѣта.)

А. К.

SKRISOPĪ.

IV.

Prїetine!

Svїдера.

Чїне се гѣсеште іп Баварїа, нѣ се поате
опрї де а мерџе ла Lindaѣ pentрѣ ка сѣ ад-
мірезе лакѣл де Konstanџїа, шї де аїче іп Svї-
џера pentрѣ ка сѣ мѣреаскѣ нѣмерѣл тѣрїстїлор
енглезї че пѣвѣлескѣ пе tot анѣл іп ачеасѣ
џеарѣ атѣт де пїтореаскѣ.

Нѣ оїѣ хїта кѣт оїѣ трѣї імпресїа че мї-аѣ
фѣкѣт vederea лакѣлї де Konstanџїа пѣн'анѣ
аџїзнџе ла Lindaѣ; регатѣрїле Баварїеї шї а
Bїзрѣтембергѣлї, прекѣм шї Dѣкатѣл Bадеї шї
маї мѣлте дїпхѣрї Хелветїче sїnt мѣрѣїнїте
прїп лакѣл де Konstanџїа, чел маї mare дїп
Svїџера; іп зрѣмаре, ел este неконтенїт врѣз-
дѣїт де мѣлгїмї де варче шї де вапоаре ка-
ре пѣнѣ іп комѣнїкаџїе deosebїтеле poroade а
ачелор џерї, шї іпфѣџїшазѣ зп спектакол кѣт
сѣ поате де віоїѣ.

Am sosїt noantea ла Lindaѣ шї ам петре-
кѣт о mare parte а nonџїї пе балконѣл апар-
таментѣлї меѣ, admїрѣнд ачеа мѣреадѣ іп-
тїндере де апѣ дїпгаш лѣмінатѣ де разеле лѣ-
неї, шї адѣкѣндѣ'мї амїнте іп преајма еї де
poetїчеле малѣрї а Bosфорѣлї.

Adoѣ zї м'ам імѣркат пе зп вапор каре
мерџеа ла орашѣл Konstanџїа, шї ам sosїt
їп ел дѣпѣ о прїмѣларе де mese чеасрї деа-
лѣнѣл малѣрїлор лакѣлї іпверзїте шї кѣ а-
девѣрат іпкѣнтѣлоаре. De-авїа коборїт пе з-
скат, м'ам шї рѣпезїт сѣ визїтез kasteлѣ де
Apenенберг. rezїdenџїа Prїнџѣлї Louis Во-
нарпарте (астѣзї Імпѣрат Франџезїлор!). А-
чел kasteл се афлѣ пе о кѣлме де пе малѣл
• Prїнѣлї че есѣ, нѣ департе де аколо, дїп
лакѣл де Konstanџїа, дѣпѣ че с'аѣ арѣнкат іп
sїнѣл сеѣ ла малѣл дїппротївѣ шї л'аѣ петре-
кѣт ка зп балазр пѣтернїк.

Арененберг este înквнціят de зп парк міннат ші імнодовіт кс statse фрѣмоасе де а bestitѣлѣ склнтор Канова ші кс таблорѣ де марі пікторі, дар чеа че іі дѣ зп інтерес немѣрцініт este сзвенірѣл фаміліей глоріоасе каре іа локѣште. Нѣмеле лѣ Napoleon ші історіа інтреарѣ а ачестѣ ценіѣ немѣрцітор імпресоарѣ сзфлетѣл кѣлѣторѣлѣ ші іа адѣче інтр'о сіміре дін каре нїмікѣ нѣл поате деітента.

Дѣпѣ визита mea ла ачест кастел м'ам дѣс сѣ вѣд кѣдепеа Рінѣлѣ (la chute du Rhin) лннгѣ ііргѣл Шафхсза. Ацізнгнд апроане де ачел мѣреѣ феномен а натѣреї, спектаколѣл е атѣт де екстраодинар кѣ нѣ штіі іа каре парте сѣ ііі дїнтешті лѣреамїтеа маї інтї: асѣпра барчеї мїчі іа каре те гѣсешті ші каре е сзвѣчатѣ не валѣрї ка о панѣ? саѣ асѣпра пѣлѣреї де апѣ де каре те сімїі стронїт? саѣ асѣпра мїнѣнатѣлѣ кѣрѣзѣеѣ че се рѣдікѣ дін фаѣа анеї ші се перде іа інтѣлїмеа черѣрїлор?

Не маѣлѣ стїнг а Рінѣлѣ, о кѣраре інгѣстѣ те дѣче кїар іа вірѣлѣ кѣлмеї знде este ашезат кастелѣл ші де знде окїлѣ дескопере деосевїтеле каскаде проѣссе прїа позїціа зпор стїнчі марї каре се імпротївескѣ кѣрѣреї апелор. Де аколо те коворї ла зп павїліон рѣдікат ла дїстїлѣтеа деалѣлѣ, ші гѣсешті о галерїе де лемп фѣкстѣ кїар сѣз пїнза катарактеї че ііі треѣе не деасѣпра канѣлѣ. Нїмік маї фрѣмос ші маї мѣреѣ ші маї інгрозїтор tot odatѣ! Рѣнецізнеа кѣдепеї, фѣрїа апелор че се асїрлѣ де сѣс, ка кѣнд ар врої сѣ спарѣ пѣмїнтѣлѣ нентрѣ ка сѣ се аскѣндѣ іа фѣндѣлѣ лѣ, спїзма че клоколеште, плоаеа сзвїрїре че флѣтѣрѣ іа вѣздѣх, тремѣрѣл конвѣлсів а галерїей не каре те гѣсешті, тоате ачесте ііі інсѣфлѣ о гроазѣ таїнікѣ іа мїѣо-кѣл плѣчерїлор че гѣшті ла о аша де селѣатїкѣ прїведїште.

Адолзі м'ам порнїт ка сѣ мѣ дѣк ла Зїрїх; лакѣл че поартѣ ачелаш нѣме, фѣрѣ а фї преа

mare, este інсѣ знѣл дїа челе маї фрѣмоасе ші маї богате іа прїведїшті інкѣнтѣтоаре.

Воєлѣ іа Sвідера се інкїеє іа прїмѣлѣрї не фаѣа лакѣрїлор ші іа зрѣрї не вірѣлѣ мѣнїлор; прїа зрѣаре, кѣм се іві фанѣлѣ зїлеї, м'ам арѣкат воїнічеште не зп магар ші дѣпѣ о кале греа не кѣрѣрї петроасе, не плаїрї стїнкоасе ші не марїні де прѣнастї фїороасе, ам сосїт не пѣкѣлѣл чел маї іналт а мѣнтелѣ нѣмїт Хїстїлїберг; Таблорѣ че се де-сѣфшѣра сѣз окїї меї ера вреднїк де адміраре! — Іа фѣнд се арѣта о парте дїа мѣнїї де гїаѣѣ (glaciers), ші де дїр іапрецізрѣл меѣ се рѣдіка, ка нїште зрїешї, мѣнїї Рїгї, Пїлат, Зїра ші Пѣдѣреа неарѣ іа каре Дѣлѣреа ішї аре обѣршїа; ла пїчіоареле меле се іаіндеа лакѣл іакадрат де колнїче романтїче, ші се зрїа орашѣл Зїрїх іапрѣснѣ кѣ о мѣлїме де сате. Де ашї фї фост піктор ашї фї зѣгрѣвїт зп мїнѣнат таблорѣ нентрѣ салонѣл тѣѣ, дар дїа непорочїре нѣ пот нїчі мѣкар сѣ десїнез насѣл вестїт а лѣ S... Че парѣзѣ нентрѣ галерїа та де таблорѣ, прїетїне!

Плѣкѣнд де ла Зїрїх, ам трекѣт мѣнтеле Алѣїс ші м'ам коворїт не марїнеа лакѣлѣ Зїрїг нентрѣ ка сѣ мерг ла ііргѣшорѣл Арт че се гѣсеште ла пїчіоареле мѣнтелѣ Рїгї; іар прїа нѣ ацізнѣ іа ел, ам фост невоїт сѣ трек не деасѣпра пѣрѣрїлор мѣнтелѣ Росѣберг каре ла 1806 аѣ аконерїт патрѣ сате, аѣ се-кат зп еаз іапрег, аѣ змплѣт кѣ стѣнчі нентрѣпате о вале лннгѣ де маї мѣлте мїле, ші аѣ проѣс десастрѣл кѣноскст сѣз денѣмїреа де Катастрофа де Голдаѣ, де не нѣмеле челѣ маї mare дїнтре сателе пердѣте. Пас де локѣште ла поалеле мѣнїлор ка сѣ те трезешті іапр'о дїмїнеаѣѣ кѣ зп вірф де деал не кан!

Зп поѣ магар мї-аѣ слѣжїт де локомотївѣ нентрѣ ка сѣ мѣ сѣїс не мѣнтеле Рїгї, кѣчї нѣмаї зп магар este іа старе де а змѣла

cheasuri întreprî într'o poziție perpendiculară și a se șka pe nenumeratele scriși sinate în stînci care sîrjeskî de drîm și pe care și pînăntean s'ar primejdi la tot pasul; și așa, am sosit în vîrful și Piri înainte a pînerei soarelui.

Ce spectacol măreț și strălucitor se arată ochilor mei! Tot lanțul mîncilor de gîdă așpit prin razele soarelui, în faț; 14 lacuri sîr nișoare; o mîncime de țîrșuri și de sate în preajm; o perspectivă țîr șășrșit care se întinde pînă la Hîșreia neagră și la Germania de-o parte, și de altă parte pînă la mîncii Jîra și la Franția; O! nu pot gîsi cîvinte ca s'ar esarim entusiasma meș! asemenea tablourî sînt vrednice de țîșrat pînă în galeria Zidîtorului, kîcî pînă Vechînkla artist a lămei are ptere de a le face așa de frumoase, așa de sîlme!

Covorîndșmă ne chealaltă parte a mîntelului Piri la Beris, pe mîșrile lacului de Patru cantone (lac des quatre cantons) mă sîș ne și vanor mîk neutru ca s'ar vizitez kăriozitîșle de pe întreprîș. Trechem pe dinaintea capelî rîdikate pe mîșla lacului, în locul unde Gîiom Tella, șîrind din barca în care el se gîșia țerekat, o peshinse kă nișorul îmîngînd astfel pe țîrșul Geșler în sîșla valșilor întîptate. Mai departe vedem satele Grîșla unde s'ăș țîkîș vestita konșrație care aș fost isvorul neatrîșrei Șvîșerei, și în șășrșit, așîșșem la capelă lacului unde o țîșșră ne dăce în doș-zeuî de minște la Altorf.

Acest oraș are, ca monument de glorie, statua icroșului Șvîșerei, Gîiom Tella, în țîșșîșîndșla tokmă în minșla kînd aș slobozit șășeata din arkî și aș lovit țîșră pîș pe capul țîșșli seș. De la Altorf, țîșkînd lacul în toată lășșimeea sa, am mers la Lîșșerna ce se gîșește în chealalt capet. Katedrala și gînterîșmă sînt vrednice de vizit, dar ceea ce merîș măș mîș admirarea kîșlîșorului este și leș sîpat în stînk, de pe modelul dat de vestitul Torvalsen, în adșșereamînte a Șvîșelor ce aș peshit la 1792 în Paris și a kîșora nîme sînt asemenea sîpate în neatrîș.

De la Lîșșerna m'am îndrentat spre Tșșș și de aice la Interlaken pe și drîm mîșșnat ce șerîșește întreprîș selbatîșe și întreprîș mîșșrile lacului Tșșș.

Interlaken, alătîșit de și nîșmer de case mari și komode neutru pîșîșirea șîșșîșlor ce vîșș în țîșșla țel țîșșos, peshm și gînterșeen, țîșr mîk, kale de și natrap de cheas de Interlaken, sînt așezate întreprîș doșș lacuri: Tșșș și Briang. Pîșla Aar, emînd din lacul Briang, țreche pînă mîșșokla așelor doșș orașe și țerșe de se arșîkî în lacul Tșșș. În țerșere, măi toate lacurile Șvîșerei daș drîșmă vreșșî pîș care întreprîș în sîșșla lor prin kapelă țel măi așșoniet de mîșșî și eșș prin țelalalt kapet, țormînd astfel așele mari întîșderî de așș care se vîșș atîș de mîște în Șvîșera și care sînt prodșse prin tonîșrea vechîșîșlor omîșșrî ce akonșrș mîșșî, și prin nenumeratele isvoare ce eșș din toate țîșșile.

Interlaken este și mîșșnat lok de țearș; înkîșîșrat de așe, peshm am zîș, așeș oraș e peshmat de și mare lanț de mîșșî dîntre care țeî măi înalțî se nîșmeskî: Vetșșhorn, Șșekșhorn, Mîșșelșerg, Eșșer, Sîșșelșhorn; dar toate așeșe îșșlîșîșî sînt dominate prin țîșșșla Îșșșțrășș ce este akoneshit de vechîșîșe omîșșrî.

Am mers s'ar vizitez deapropo țîșșîșră (glacier) mîșștelul Grandevald, și așșîșșud ne marșîșe așeșeî țîșrî de gîdă am peshas îșșuetpîș de admirare. Șîșîșla Lîșșen ce îșșî are obșșșîșî în sîșșla mîșștelul Groșvenland, țreșkînd pe sșș țîșșrîșle de gîdă, aș format o volț țoapte șșășîșș. Întreprîș în ea, te krezî întreprîșș pîșat de kristal și nîș așșîș dekîș vșeșla șîșîșșîșș țeșșî kășșe la nișoare în vreme ce razele soarelui, netreșkînd zîșșrîșle de gîdă, îșșormeașș kășșșșșe de toate kolorîșle deasșșra kapelulî. Tabloul e de mîșșșe, dar de și te șîșșîșș kășșrîșș de dorîșș de a ședea kîș s'ar poate măș mîșat în așel pîșat țeșerîk, toțșșîș nîș e mîkș mîșșșîșșe ce gîșșîș kîșnd eșșî din el și kîșnd te gîșșeșî țarșșîș în fața kîșșîșșlor îșșverzîșe și lășșinate de razele kîșșșșoase a soarelui. Atșșîș, dașș arșșîș okîș ne șășșșăș de dîșșățarș a țîșșîșșîșș, și se pare kă pesheshîș o mare îșșșrîșeș, a kășrîșșîșșale valșrî s'ar țîșșîșșat deodată, peshîșd neutru vechîșîșe în stapea monșșșșoasș în care le-ar țîșșkat îșșîșșș.

Mîșș selbatîșe și țreșe sînt așeșe lokuri și îșșșș pe așeșe pîște pîșșrîș, pe kășșrîșle așeșe peshîșșîșșe, vîșșșorîș țerșă de kășș

капреле nsmite (chamois). Кълъзъл меѣ че ера инсши вѣнтор, имі исторісі анекдота зр-мѣтоаре кѣ о дреантѣ мѣндриє: Татъл меѣ, „zise ел, рѣтѣчндссе інтр'о зі дѣпѣ о капрѣ „пнтре гієдїерїі че везі дїнаїнте ноастрѣ, сім-„дї деодатѣ кѣ се рѣне гїада сѣс дїнѣл шї кѣ-„зѣ інтр'о адѣнчїме де 340 де пїчїоаре, кїар „ін шїоїзл Лїзденѣлї; ел нѣшї пердѣ інсѣ кѣм-„пѣл, чї дѣндссе ін нот шї лѣнтѣнд кѣ моар-„теа ін време де треї чеасрї, ел ешї кѣ шї-„оїзл дїн мѣнте шї сѣпѣ бѣн теафѣр!“

De ла Інтерлакен м'ам імѣркат не зн мїк вапор де ам трекѣт лакъл Бріанѣ пентрѣ ка сѣ визїтез валѣа нсмітѣ Мѣрїнген шї нсмероаселе каскаде че о імподобескѣ. Чеа інтї каскадѣ че інтлнешї este Jissax каре се а-свѣрле ін лак дїн вѣрѣл знеї стїнчї палте інтокмаї ка зн шїпот че ар кѣрѣе інтр'єн ба-сїн. Маї департе, де-алнглѣ валей, везі ін тоате пѣрїїе ачелаш феномен репродѣкѣнд-дсе сѣс деосебіте форме; аша, адмірї каскаделе Алїбах, Вандлербах, Бріхенбах, дар нїчї зна дїн ачесте нѣ се поате асемѣна ін тѣрїме шї ін фрѣмсецѣ кѣ каскада Раїхен-бах че се афлѣ ін фѣндѣл валей. Еа каде ка зн рїѣ ларг шї тѣреѣ дїн вїрѣл фоарте ін алт а стїнчей Розенлаѣб кѣ зн вѣет інсѣїмїнѣтор че імїтеа-зѣ вѣетл прѣзшїреї знї мѣнте де петре.

Ne маї авѣнд нїмїк а фаче ла Інтерлакен м'ам дѣс ла Берна, канїтаїа Конфедерациїеї хелветїче шї резіденціа амбасадорїлор а деосебітелор статорї. Лѣкрѣл чел маї кѣрїоз де вѣ-зѣт аїче este Поарта зршїлор, асфел нсмітѣ дїн прїчина челор дої зршї марї де неатрѣ че сїнт ашезацї деасѣпра еї шї каре сїнт кїар амѣлѣа орашѣлї. Берна інсемнѣнд зрѣ. Лѣ-кїаторїї оръшїлї сїнт фоарте мїндрї де а ар-рѣта кѣлѣторїлор ачей дої зршї де неатрѣ пре-кѣм шї злїї зршї адевѣрацї че еї пѣстрѣазѣ ін нїште хїндїкїсрї адїнчї. Дар чеа че тре-вѣте сѣ пїакѣ маї кѣ сеамѣ кѣлѣторїлор este перрешїт прїмѣлареа зїсѣ: des remparts. Кѣнд інсѣреазѣ, спектакоулѣ че се інфѣїшазѣ де аколо este де мїнѣне: о валѣ лѣнгѣ, фрѣмос кѣлїватѣ, рекорїтѣ прїн маї мѣлте ане кѣр-гѣтоаре шї прѣзѣратѣ де мѣлїме де сате, се імїнде ка о веселѣ ванорамѣ інкадатрѣ де ланѣл гїєдїерїлор дїн Оберланд. Нїмїкѣ нѣїї поате да о ідеє лѣтѣрїтѣ де ефекѣл маїк че продѣче ресѣрѣнѣереа разелор соарелї асѣпра ачелор мѣнїї де гїаѣлѣ.

De ла Берна м'ам індрепат сїре Фрїзѣрг, ораш вестїт прїн дїрантїкѣл сеѣ под сѣс-снѣл-зѣрат каре знеште доѣ деалѣрї, шї прїн органѣл сеѣ фѣрѣ сеамѣн не лѣме. Ачест інстрѣмент, сѣс дефетеле знїї маестрѣ органїст, імїтеазѣ тоате інстрѣментеле кѣноскѣте пѣнѣ азї, тоате вѣетеле наторїї: вѣетл вїнтѣлї, а фѣртнѣї, шї а тснетѣлї, прекѣм шї гласѣрїїе оменешї кѣ о акѣратѣѣ де мїраре.

Ін сѣршїт, де ла Берна, трекѣнд не ла Веверї, ам мерс ла Лосана шї де аїче ла Ценева зрмѣнд марѣїнеа лакѣлї де Ценева шї імпѣрїїндсмі адміраре інтре фрѣмоаселе прївелїшїї че се інфѣїшазѣ ла тот пасѣл шї пѣкѣтеле кѣсе де цѣарѣ че фармекѣ прївї-реа кѣлѣторѣлї прїн стїлѣл лор кокет шї прїн позїгїа лор не малѣ анеї. Пїнтре ачесте, маї кѣ сеамѣ, окїї се опрескѣ не вестїлї Конет, каса доамнеї де Стаел. Інтр'єн кѣвїнт, де-а лѣнгѣл дрѣмѣлї шї пѣн' ін канѣтѣл орашѣлї нѣ інтлнешїї декѣт грїдїнї інкѣлѣтоаре шї таблорїї тѣреде коронате де тѣреѣл Мѣнте-ле-Алѣ (mont Blanc.)

Ценева е зн ораш маре, фрѣмос, дар нѣ арє нїмїк де карактерїстїк; позїгїа лѣї е мї-пѣлѣтѣ не малѣ лакѣлї. Вестїлї Фернеї, каса марелї Волтер, е апроане шї, прїн зр-маре, нїчї зн кѣлѣтор нѣ лїнсеште де а фа-че ачест пелерїнацїс. Ам фост шї еѣ, ка тоа-тѣ лѣмеа, де ам вѣзѣт кабинетѣл поетѣлї, одаеа са де кѣлкат, грїдїнѣца че ії пѣлѣеа а кѣл-тїва кѣ тѣна лѣї, шї копакѣл фаворїт сѣс ка-ра лѣбїа сѣ лѣкрезе. Ка тоїї кѣлѣторїї м'ам інкїнат змѣреї немѣрїторѣлї сѣнтїк шї... ам пїекат ла Парїс.

s.

Poesie.

Kostandin Бранкованѣ.*

Бранкованѣ Kostandin,
Боер векїс шї Домн крешїн,
Де авѣт че мѣлї ера,
Дѣпѣ ел дѣшманї змѣла...

* Н.Б.—Ла прїїєлї Sentѣмѣнїї патїмїлор дїн каре еѣ ачест нѣмер, гѣсїм апропо де а ретїїрї аїче Баллада лѣї Kostandin Бранкованѣ, трасѣ дїн Колекціа II де клѣ-тїче вѣтѣрнешїї нѣлїкате де ної, пентрѣ ка сѣ арѣтѣм кѣн стрѣмошїї нострї дѣгелѣдеа даторїїле де крешїн, шї кѣм. дѣтѣрїїї де сѣнѣта нѣтере а крѣдїнѣї, еї мїтеа а јепѣї тот пентрѣ ледеа лор: аверѣ, тѣрїре, фамїліе шї вїеаѣт!

B. A.

Nici k'la pstea k'p'la!
 Eat' 'n'ioi de dimineaz',
 Zi sk'rt'rei la' de viaz'
 Ea din pat k' se sk'la,
 Ne obraz k' se sp'la,
 La D'mnezez' se p'ra,
 Ne fereast' k'sta
 Si amar se sp'zimanta!
 Trei kokoni a la' trezia
 Si din g'rz' le z'cea:
 „Dra'ii mei! kokoni i'v'ii,
 „L'zadi somn'a, v' trezii,
 „Ne fereast' 'n k'mn p'iv'ii,
 „Armele vi le g'ii,
 „K' ne noi ne-a'k'z'j'rat
 „Nasha cel ne'z'm'kat
 „K' T'ari, k' t'sn'ri ma'i
 „Ce snar'z' z'id'ri k' de tari!“
 Bine vor'a n' s'f'rs'ia
 Si d'zmanii n'v'ia,
 Pe t'snat'x mi'i p'indea,
 Pe t'snat'x mi'i lega
 Si 'ntr'o l'z'tre'i a'p'ka
 Si 'i d'cea d'n dep'rtare
 La cetatea cea ma'i mare
 Ce se 'nalz' l'ng' mare...
 — „Brankovene Kostandin,
 „Boer vekis si Domn krestin!
 „Las' lecea krehtineask',
 „Si te d' 'n lecea t'rc'eask',
 „De'ii e mil' de koni
 „Si de vre'i ka s' ma'i fi!“
 — „T'z't'rei p'z'milor,
 „D'zmani ai krehtinilor!
 „Trei kokoni de mi'ii t'ea,
 „N'z' t'z' las de lecea mea!
 „Fache'i k' mine ce'ii vrea!“
 Nasha k'ant t'z'va, p'k'nea,
 Semn de moarte k' dedea!
 Doi z'eladi negri ven'a,
 Oin kokoni d'ni alecea
 Ne cel mare si f'z'mos
 Si'l n'nea ne skazn, jos,
 Si' ok'iorii k'ii lega
 Si kan'z' d'i p'dika!
 Brankovanz' grez' o'fa
 Si din g'rz' k'z'anta:
 „Doamne fie 'n voea ta!“
 Chei z'eladi iar se is'ia,
 Din kokoni d'ni alecea
 Ne cel pin'ash mij'lo'z',
 K'z' p'z' neted si g'lv'z',
 Si ne skazn mi'l n'nea
 Si kan'z' d'i p'ez'ia!
 Brankovanz' grez' o'fa
 Si din s'z'let k'z'anta:
 „Doamne fie 'n voea ta!“
 Nasha k'ant se min'na
 Ne z'eladi d'i am'na;
 K'z' mila se d'ng'na.
 — „Brankovene Kostandin,

„Boer vekis si Domn krestin!
 „Trei kokoni ts ai avst,
 „Din trei doi ts i-ai nepd'at;
 „N'sma'i z'v'ia di-az' p'emias...
 „K'z' zile de vre'i s'z' l'as,
 „Las' lecea krehtineask'
 „Si te d' 'n lecea t'rc'eask'.“
 — „Mare'i Domn'a D'mnezez'
 „Krehtin vzu m'am n'z'kat ez',
 „Krehtin vzu a m'z'ri v'rez'.
 „Taci, d'z'z'z', n's ma'i p'z'nce
 „K' 'n n'ent m'ima'mi se f'z'nce,
 „Taci si mori d'n lecea ta
 „K'z' ts z'p'z'i k'p'la!“
 Nasha k'ant ear'z'ni t'z'va
 Ok'i'n s'z'nce se 'nkr'nta,
 Glas'a i se 'n'z'neka.
 Z'eladii pala gola
 Si ne v'z'nd'z' kon'lash,
 Draz'z' latii f'z'iorash!
 Jos ne skazn d'ar'z'ka,
 Ok'iorii mi'i lega,
 Si kan'z' d'i p'dika!
 Brankovanz' l'z'k'z'ma
 Si din s'z'let k'z'anta:
 „Doamne fie 'n voea ta!“
 L'z'mea i se 'n'z'neka,
 M'ima 'i se des'nika,
 Si de-o-datz' el t'z'va
 Si din m'im'z' st'p'ra:
 „Alelei! t'z'har'i p'z'z'ni,
 „Alelei! f'z'ior'i de k'ni!
 „Trei kokoni ce am avst
 „Pe t'z't'rei mi-i ag'i nepd'at!..
 „Darear Domn'a D'mnezez'
 „S'z' fie ne g'nd'z' mez':
 „S'z' v'z' s'ter'z'z' p're p'z'mant
 „K'z'm se s'ter'z'z' norii la v'ant!
 „S'z' p'ave'z' lok de 'n'z'olat
 „Nici koni de s'z'pstat!“
 T'z't'p'imea se-o'z'p'ia,
 Peste Domn'a se is'v'ia,
 La p'z'mant d'n d'nt'indea
 Si de p'iele k'z' l'z'nta;
 P'ielea k'z' pae-o z'mplea
 Si 'n p'ic'ioare-o p'dika
 Si p'idea si k'ant st'p'ra:
 — „Brankovene Kostandin,
 „G'z'z' vekis, g'z'z' krehtin,
 „Kask'z' ok'i a te z'ita
 „De'ii k'z'now'i ts p'ielea ta?
 — „T'z't'p'ime, lit'z'z' p'ea,
 „De'ii t'z'z'ka si k'p'nea mea,
 „S'z' s't'p'z' k'z'z' m'z'p'it krehtin
 „Brankovanz' Kostandin!“

N. B. — Din p'icina s'ointelor s'erb'z'tori a Pa-
 z'ilor, foaiea Rom'nia-Literar' n'v'a
 emi d'n s'ent'z'm'z'na v'itoare.